

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

2018_2019

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

NÚM. 12

**EL TERCER DE
RAKHMÀNINOV
AMB BARRY
DOUGLAS**

9 i 10 DE FEBRER
DE 2019

SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

auditori.cat
obc.cat

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

15, 16 i 17
de febrer

VIDA D'HEROI DE STRAUSS AMB RAFAEL PAYARE

Rafael Payare director

L'AUDITORI
auditori.cat
obc.cat

Entrades a la venda
a partir de 10€

L'OBC interpreta, sota la batuta del veneçolà Rafael Payare, *Vida d'heroi* de Richard Strauss, un poema simfònic colossal i endimoniadament difícil. A més, l'estrena de l'última obra de Peter Eötvös, un plany per la mort de refugiats al Mediterrani amb un raig d'esperança: música que vol contribuir a fer un món més just.

NÚM. 12

EL TERCER DE RAKHMÀNINOV AMB BARRY DOUGLAS

Josep Caballé Domenech director • Barry Douglas piano

ROBERT GERHARD

Valls 1896 - Cambridge 1970

Don Quixote (1940-41). 1a audició

42'

ESCENA 1. L'habitació de Don Quixot

INTERLUDI I. La plana de la Manxa

ESCENA 2. L'hostal (Xacona de l'hostal)

INTERLUDI II

ESCENA 3. La plana de la Manxa:

Els molins de vent

El barber del poble i el seu bací

L'edat d'or

Els galiots. Pasdoble dels galiots

INTERLUDI III

ESCENA 4. La cova de Montesinos (Xacona de palau)

INTERLUDI IV

ESCENA 5. La presó (Variacions)

EPÍLEG

PAUSA

20'

SERGUEI RAKHMÀNINOV

Semyonovo 1873 - Beverly Hills 1943

Concert per a piano i orquestra núm. 3 en Re menor, op. 30 (1909)

44'

Allegro ma non tanto

Intermezzo: Adagio

Finale: Alla breve

Barry Douglas piano

Agraïrem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Comenta aquest concert amb
#auditori #obc

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

per **Miquel Gené**

El 28 de novembre de 1909, Sergei Rakhmàninov estrenava el seu *Concert per a piano i orquestra núm. 3 en Re menor, op. 30, a Nova York. L'obra va ser composta durant l'estiu d'aquell mateix any per a la seva primera visita als Estats Units d'Amèrica, en la qual va fer una intensa gira com a pianista, director d'orquestra i compositor.*

Rakhmàninov es va presentar als Estats Units com un dels millors pianistes del seu temps, un solvent director d'orquestra i un compositor d'èxit. El repte del seu tercer concert consistia a estar a l'altura de la popularitat que havia aconseguit amb el *Concert per a piano i orquestra núm. 2*, una de les seves obres més escoltades encara avui dia.

La crítica va rebre l'obra amb tebiesa i, tot i que la va valorar com a interessant i d'una innegable bellesa, també la va considerar excessivament llarga i complexa. Una apreciació que es va mantenir durant anys a causa, en part, de la seva extrema dificultat tècnica, que va fer que pocs pianistes –ni tan sols el seu dedicatari, el virtuós Józef Hofmann– s'atrevisin a interpretar-la en públic.

El *Concert núm. 3* de Sergei Rakhmàninov ofereix una interessant síntesi entre els llenguatges concertant i simfònic. L'*Allegro* inicial es desenvolupa a partir de dos temes amb els quals Rakhmaninov construeix un gran *crescendo* d'intensitat. El primer és una senzilla melodia de caràcter popular que presenta el piano sobre un ric acompanyament de les cordes i el vent de fusta. La integració entre solista i orquestra es dona també al segon tema, que l'autor dibuixa com un gest melòdic del vent de fusta abans d'exposar-lo en la seva forma definitiva.

L'*Intermezzo* es construeix sobre un tema que introdueix l'orquestra i que el piano reprèn a la seva primera intervenció. Amb aquest material, Rakhmàninov genera un seguit de variacions que desemboquen en un vals amb el qual el clarinet i el fagot ens retornen al tema principal del primer moviment, subtilment camuflat sota l'acompanyament del piano.

El *Finale* suposa la grandiloqüent culminació de tota l'obra. Impetuós i extremament virtuosístic, Rakhmàninov descarrega en aquest darrer moviment tota la seva força i passió compositives. El vigorós tema amb el qual s'inicia queda unit a diferents variacions dels dos temes de l'*Allegro* inicial, procediment amb el qual l'obra posa un llaç al fil que la lliga des del començament fins al final.

Robert Gerhard és un dels compositors catalans i espanyols més importants del segle XX. Exiliat a Anglaterra durant la Guerra Civil Espanyola, no ha estat fins al segle XXI que la seva música s'ha començat a recuperar i a situar al lloc que li pertoca, a l'altura de noms indiscutibles com els de Manuel de Falla o Frederic Mompou.

Gerhard es va formar com a pianista amb Enric Granados i Frank Marshall, i com a compositor amb Felip Pedrell i Arnold Schönberg. La seva fascinació pel *Quixot* el va dur a escriure, des de la dècada dels anys quaranta, diverses obres basades en la novel·la de Cervantes: un ballet que mai no es va estrenar i la seva *suite* per a orquestra de cambra (1941), música incidental per a una dramatització radiofònica (1944), una *suite* simfònica (1947) i la música pel ballet que s'estrenaria l'any 1950 al Covent Garden de Londres i que avui escoltarem en la seva primera audició a Barcelona.

El ballet *Don Quixot* de Robert Gerhard es divideix en cinc escenes, quatre interludis i un epíleg que narren diferents moments de la novel·la i ens introdueixen en el seu ambient. «L'habitació de Don Quixot» ens explica la pertorbació mental d'Alonso Quijano produïda per la lectura de novel·les de cavalleria, així com la seva decisió de convertir-se en el cavaller errant Don Quixot. «L'hostal» relata l'arribada de Don Quixot i Sancho Panza a l'hostal on es fa armar cavaller. «La plana de la Manxa» mostra l'escena de la lluita amb els molins de vent, els discursos sobre l'arcàdia i l'edat d'or, i la desventurada trobada amb els quadrellers. A «La cova de Montesinos» ens introdueix en el malson de Don Quixot i l'inici de l'esfondrament de la seva fantasia cavalleresca. I a «La presó» i l'«Epíleg», Alonso Quijano recupera a poc a poc el seny i veu com realitat i ficció se separen davant dels seus ulls. Poc abans de morir, dona per acabada la seva missió cavalleresca i s'acomia de Sancho Panza.

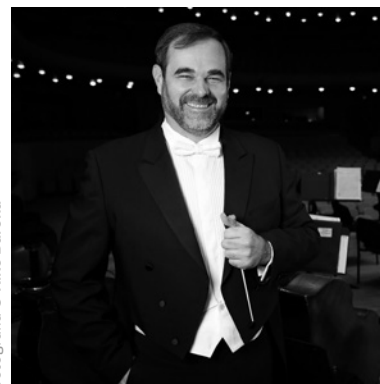
En aquesta versió del *Quixot*, Robert Gerhard va voler plasmar musicalment els contrastos entre realitat i ficció que trobem a la novel·la, i explorar els conflictes que se'n deriven. Els dos mons queden encarnats pels personatges de Sancho Panza i Don Quixot, que Gerhard distingeix mitjançant l'ús de llenguatges musicals diferents. El resultat d'aquesta mescla és una música que sintetitza el sistema compositiu dodecafònic, que Gerhard va heretar d'Arnold Schönberg, amb elements característics de la música catalana i espanyola que formaven part del seu bagatge cultural, com la presència de determinats elements rítmics, girs melòdics i l'ús de melodies populars en diferents moments de la composició. Un exemple d'aquest procediment de barreja el trobem al tema inicial de l'obra, un solo de trompeta basat en una sèrie dodecafònica que representa Don Quixot, dins del qual Gerhard va ocultar una tonada popular procedent dels seus anys d'infantesa a Valls.

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a l'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Eliahu Inbal, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Gidon Kremer, Truls Mørk, Viktoria Mullova, Piotr Anderszewski, Gil Shaham, Rudolf Buchbinder, Joaquín Achúcarro, Cláudio Arrau, Arthur Rubinstein...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Raül García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Vladimír Chilaru* / Andrea Duca* / Kristina Ebbersten* / Clàudia Farrés* / Maria Sanz* / Oleksandr Sora* / Elitsa Yancheva* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / Christo Kasmetski*, assistent / María José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / José Eduardo Canto* / Frédéric Descargues* / Ariana Oroño* / Yulia Tsuranova* / Anna Urpina* **VIOLES** Alexandre Razera*, solista invitat / Josephine Fitzpatrick, assistent / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Irene Argüello* / Peter Bucknell* / Montserrat Coll* / Mónica Cruzata* / Johan Rondón* **VIOLONCELS** José Mor, solista / Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Olga Manescu / Jean-Baptiste Texier / Blai Bosser* / Jordi Claret* / Carmen Enjamio* / Héctor Ochoa* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyayev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat / Nenad Jovic* / Stanislava Stoyanova* **FLAUTES** Francisco López, solista / Bea Cambrils / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí **OBOËS** Disa English, solista / José Juan Pardo / Dolores Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Josep Fuster, assistent i clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista / David Rosell, assistent **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano, assistent / Andreu Moros* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Pol Vilar* / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix / Vicente Enrique Boix*, trombó baix **TUBA** Antonio García* **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Roberto Oliveira* **ARPA** Magdalena Barrera **PIANO** Xavier Barbeta* / Itxaso Sainz de la Mata* **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis

* col·laborador

fotografia © Kike Barona

JOSEP CABALLÉ DOMENECH

Director titular de la Colorado Springs Philharmonic Orchestra des de fa vuit temporades, ha sigut també director general de l'Òpera i la Staatskapelle de Halle, director artístic de l'Orquesta Filarmónica de Bogotà i principal director convidat de la Norköping Symphony.

Ha treballat amb la Royal Philharmonic, BBC Philharmonic, Tonhalle Orchester Zurich, Hr-Sinfonieorchester, Bayerischen Rundfunk, Bamberg Symphony, WDR Sinfonieorchester, DSO Berlin, Dresdner Festspielorchester, Czech Philharmonic, RSO Wien, Tonkünstler Orchestra, Belgian National Symphony, Antwerp Symphony, LaVerdi Milano, Royal Stockholm Philharmonic, Swedish Radio Symphony, Orchestre National du Capitole de Toulouse i la New Japan Philharmonic, a més d'haver dirigit pràcticament totes les orquestres espanyoles.

Ha estat guardonat amb l'Aspen Prize de l'Acadèmia Americana de Direcció d'Orquestra i va ser "Protégé" de Sir Colin Davis en el programa Rolex Mentor and Protégé Artes Initiative.

fotografia © Katya Kraynova

BARRY DOUGLAS

Barry Douglas té una important i consolidada carrera que li ha valgut la Medalla d'Or al Concurs Internacional de Piano Txaikovski l'any 1986 a Moscou i el nomenament com a Oficial de l'Orde de l'Imperi Britànic l'any 2002. L'any 1999 va fundar l'orquestra de cambra Camerata Ireland per promoure els joves músics d'Irlanda del Nord i la República d'Irlanda i per donar continuïtat al procés de pau mitjançant el diàleg i la col·laboració amb els seus programes d'educació musical.

Grava exclusivament per a Chandos, amb qui ha enregistrat sis aclamats àlbums amb les obres de Brahms per a piano solista. Els seus projectes actuals se centren, per una banda, en les obres per a piano solista de Schubert i Txaikovski i, per l'altra, en l'exploració de la música folk irlandesa. Recentment, ha dirigit peces de Txaikovski amb l'Hallé Orchestra i ha col·laborat amb l'Endellion String Quartet i el Borodin Quartet.

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

23 i 24 de març

EL BOLERO DE RAVEL AL FESTIVAL EMERGENTS

Josep Vicent director

Tobias Feldman violí • **Maria Florea** violí

Sara Ferrández viola • **Alexander Ullman** piano

L'AUDITORI
auditori.cat
obc.cat

L'OBC participa un any més al festival Emergents i dedica aquest programa al talent dels joves intèrprets, que ens porten obres indispensables de la música clàssica: de Mozart a Sibelius passant per Txaikovski i, com a tancament, l'universal *Bolero* de Ravel.